

مهندس غلامحسینی

رهبری راه تقویت اقتصاد را درست ترسیم کرده‌اند

تکلیف خود را با مطالبه رهبری روشن کنید

علی محمدی: رهبر معظم انقلاب دیروز در میان صحبت‌های خود با واحدهای تولیدی تأکید کردند که اگر خلاقیت و ابتکار باشد، ساخت خودرویی با مصرف ۵ لیتر در ۱۰۰ کیلومتر شدنی است.

خودروسازان اگر خودرویی با سوخت ۵ لیتر را در سال آینده تحویل مردم ندهند، مدیون کشور و مدیون مردم هستند و ثابت کرده‌اند که با آن خلاقیت و ابتکاری که اشاره شد، اساساً بیگانه هستند.

جهان تکنولوژی سرعت غیر قابل محاسبه‌ای به خود گرفته و اگر چه این سرعت در علم مکانیک کمتر از علم و مهندسی الکترونیک است، اما جهان مکانیکی این روزها شاهد خلاقیت‌های مافوق تصور بشری در ابداع و خلق صنایع مکانیکی بسیار پیشرفته است و چون مکانیک و الکترونیک، در هم تنیده‌گی بسیار دارند، به نوعی پیشرفت هر یک، آن دیگری را نیز با خود بالا می‌کشد، ولی برعکس آن کمتر اتفاق می‌افتد که رکود یکی مانع صعود دیگری شود.

خودروساز مادر عصر ماشین دودی و گاری‌دستی به سر نمی‌برد، درست در نقطه‌ای از تاریخ است که یک روز درنگ شاید تا ۱۰ سال عقب ماندگی به بار آورد.

باید همین مطالبه رهبری که از جامعه صنعتی کشور می‌خواهند به فکر تولید خودروی با کیفیت و مصرف کم باشند، به عنوان مانیفست صنعت خودروسازی قرار گیرد و آنها هر چند وقت یکبار گزارش پیشرفت‌های انجام شده را در این مسیر به ملت و رهبری ارائه کنند.

رهبر معظم فرمودند نباید با واردات بی‌مورد خودرو، تولید داخل را به خاک سپاه‌شانند، روی دیگر این سخن آن است که اگر جلوی واردات خودرو گرفته شد، خودروسازان داخلی نباید صنعت انحصاری شبه‌دولتی و مشتریان ناگزیر خود را به خاک سپاه‌شانند.

آیا خود خودروساز اصلی ایران برای ورود به این عرصه سرنوشت‌ساز برنامه و انگیزه‌های دارند یا خواب خرگوشی و درآمدهای سرشار، آنها را در رخوت و ناتوانی دیرینه خود غرق کرده‌است؟!

نکته

ظرفیت قانونی «دادگاه تجاری رفع اختلافات اقتصادی» موجود است

محمد صادق فغفوری

دادگاه‌های عمومی، بر اساس قانون تشکیل می‌شود. تعیین قلمرو محلی و تعداد شعب این نیز بر عهده ریاست قوه قضائیه است، چون صلاحیت این دادگاه‌ها اصطلاحاً «عام» است، صلاحیت رسیدگی نخستین به تمامی دعاوی را دارند، اما با توجه به پیچیدگی جوامع امروزی و تخصصی تر شدن امور، دادگاه‌های عمومی نمی‌توانند به همه دعاوی رسیدگی کارشناسانه کنند، از همین رو مراجع قضایی تخصصی در همه سیستم‌های حقوقی پیش‌بینی شده‌است، مانند: دادگاه اطفال، دادگاه نظامی، دادگاه جرائم کارکنان دولت، دادسرای جرائم پزشکی و دادسرای سرقت. اینها همه و همه مراجع تخصصی‌ای هستند که چه در کشور ما چه در دیگر کشورها بخش مهمی از امور قضایی را رسیدگی می‌کنند.

این موضوع بی‌بشترانه قانونی هم نیست؛ تشکیل دادگاه‌های اختصاصی در قوانین ما پیش‌بینی شده‌است. ماده ۲۵ قانون آیین دادرسی کیفری تصریح کرده‌است: «به تشخیص رئیس قوه قضائیه، دادسراهای تخصصی از قبیل دادسرای جرائم کارکنان دولت، جرائم امنیتی، جرائم مربوط به امور پزشکی و دارویی، رایانه‌ای، اقتصادی و حقوق شهروندی زیر نظر دادسرای شهرستان تشکیل می‌شود.»

در تکمیل این مقصره، تبصره ماده ۵۶۶ همان قانون تأکید کرده‌است: «شبهه تشکیل شعب تخصصی مراجع قضایی اعم از حقوقی و کیفری و موجب آیین‌نامه‌ای است که طرف شنش ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون توسط وزیر دادگستری تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.»

آیین‌نامه مورد اشاره در خردادماه ۹۸ از سوی رئیس قوه قضائیه در ۱۰ ماده و ۴ تبصره ابلاغ شده‌است. همه اینها یعنی ظرفیت قانونی ایجاد «دادگاه‌های تجاری برای رفع اختلافات اقتصادی» در نظام قانونی ما موجود است و تحقق این امر تنها منوط به اراده قوه قضائیه است. ایجاد این دادگاه‌های تخصصی کمک شایانی به گشودن گرد کور جهش تولید در حوزه قضایی خواهد کرد.

هادی غلامحسینی

وقتی آمریکا در تقابل با کشورهای دیگر و برخلاف منافعش عمل می‌کند تحریم و جنگ اقتصادی را پیش می‌گیرد، مشخص می‌شود که ضعف اقتصادی نقطه تمیز آمریکا برای فشار بر کشورهاست، از این رو وقتی رهبر معظم انقلاب خواستار قوی شدن کشور در حوزه اقتصاد می‌شوند به دنبال آن است تا با پوشش نقطه ضعف عملا مسیر را برای فشار اقتصادی آمریکا به مردم ایران می‌بندد. با توجه به اینکه مایه دولت و برخی از شرکت‌های بزرگ وابسته به نفت است، وقتی کشور با تحریم نفت روبرو می‌شود تا تأمین مالی دولت وابسته به مسیرهای چون استقراض داخلی و خارجی و افزایش مالیات‌ها می‌شود که تأمین مایه از مسیر استقراض عملاً ارزش پول ملی را ضعیف و میلیون‌ها نفر از مردم را دچار ضعف مالی می‌کند، از این رو با توجه به اینکه چهار دهه تحریم‌های آمریکا در حوزه اقتصاد ادامه یافته‌است، با تقویت اقتصاد یک‌بار برای همیشه راه سیاستمداران زیادخواه خارجی را برای فشار بر مردم ایران باید بست. در این میان متأسفانه برخی از بازیگران اقتصادی ایران به دلیل آنکه سود زودگذر خود را در تداوم هرج و مرج و آشفتگی در اقتصاد می‌بینند گاه در مسیر تقویت بنیه اقتصادی کشور سنگ‌اندازی می‌کنند که به نظر می‌رسد باید به این اشخاص هشدار آخر را داد.

چراکه ضعف اقتصادی کشور به دلیل قرار گرفتن مردم در تنگنا و ضعف مالی باید برطرف شود.

یحیی آل اسحاق، رئیس اتاق بازرگانی ایران و عراق در گفت‌وگو با جوان اظهار داشت: منظور از جهش تولید این است که شریایطی برای تولید به‌وجود آمده‌است که هم اکنون باید آهنگ رشدش سرعت بیشتری پیدا کند. همانطور که می‌دانیم در حوزه نفت و گاز و معادن و آب، خاک و فصول و کشاورزی و ویژگی‌های ژئوپلیتیک و زیرساخت‌ها و حمل و نقل و منابع انسانی تخصصی‌گرده شرایط کشور بسیار مناسب است، به‌طوری‌که اگر فکر باشد فقط با منطقه به تجارت و فعالیت اقتصادی بپردازیم با یک بازار ۳۰۰ الی ۴۰۰ میلیون نفری روبرو هستیم که بازار ۸۰ میلیونی داخلی را نیز باید به آن افزود.

به گفته وی ظرفیت موجود در منطقه برای فعالیت‌های اقتصادی ارزشی در حدود ۳۰۰ میلیارد دلار دارد که به مراتب از صادرات نفت ایران در سال‌های اخیر بیشتر است، با توجه به شرایط تاریخی کشور و پیشی داشتن ایران از رقیب و زیرساخت‌های که بعد از انقلاب در کشور ایجاد شده و در هر چند شهرک صنعتی شکل گرفته‌است و این شهرک‌ها مملو از ماشین‌آلات با تکنولوژی‌های به روز است، فرصت برای تقویت و جهش تولید فراهم است.

وی افزود: این موارد عنوان شد تا بگوییم ایران که دهها سال است در تحریم است، تاب‌آوری پیدا کرده‌است و با وجود افزوده‌شدن مسئله کرونا و پروس کشور به مسیر خود ادامه می‌دهد، اما در بافعل کردن ظرفیت‌ها باید تلاش صورت گیرد تا شاهد جهش تولید باشیم.

به‌طور نمونه هم اکنون در حدود ۱۷ هزار هزار میلیارد تومان دارایی در دولت وجود دارد یا نیمی از دارایی‌های بانک‌ها منجمد است که باید دارایی‌های بنگاه‌ها و شرکت‌ها را نیز مورد توجه قرار داد که با عرضه بخشی از این دارایی‌ها در بورس دیدیم که چطور جذب منابع انجام گرفت، بدین ترتیب دارایی‌هایی در کشور وجود دارد که می‌توان به‌شکل‌های آن برای رشد و توسعه و پیشرفت جذب منابع و سرمایه هم کرد. وی افزود: متأسفانه اقتصاد ایران سیاست‌زده شده‌است و باید اقتصاد را از این وضعیت جدا کرد، زیرا نیروها و بازیگران اقتصادی گاهی خلاف جهت یکدیگر عمل می‌کنند و این وضعیت زحمات را خنثی می‌کند، در کنار این مورد باید الگو و نقشه و مدل برای حرکت و توسعه و رشد و پیشرفت داشته باشیم.

وی تأکید کرد: ماده ۱۱۰ قانون اساسی تعیین سیاست‌های کلی نظام را جزو اختیارات رهبر معظم انقلاب معرفی کرده‌است با توجه به اینکه یکی از بخش‌های حاکمیتی اقتصاد است بدین ترتیب جهت‌گیری و خط مشی و

یادداشت علی‌علوی

موشک ایرانی و خودروی ایرانی!

آیا اشاره رهبری به خودرو در اظهارات دیروز یک اتفاق بود و مقایسه‌ای که بین صنعت خودروسازی با صنایع دفاعی و موشکی انجام دادند می‌توانست مقایسه دیگری باشد یا این سخنان، مقایسه‌ای حساب‌شده و اشاره به یکی از بحث برانگیزترین چالش‌های اقتصادی و صنعتی ایران است؟! صنعت خودروسازی ما بی‌گمان در معرض انتقادات بجا و البته بدون پاسخ قرار دارد. ساده‌ترین نقد به دو خودروساز بزرگ در کشور، مقایسه کره جنوبی با ایران است؛ کره‌ای‌ها که روزگاری با پیکان ایرانی عکس یادگاری می‌گرفتند، حالا خودروهایی را تولید می‌کنند که فقط میلیاردرهای ایرانی می‌توانند با آن عکس یادگاری بگیرند و بقیه مردم فقط وقتی با پراید وارد ته دره شدند، عکسشان در روزنامه‌ها به ثبت می‌رسد!

به نظر می‌رسد این مقایسه باید توجه مدیران ارشد کشور قرار بگیرد. کسانی که با تکنولوژی و پیچیدگی‌های آن آشنایی دارند، می‌دانند که طراحی صنعتی در یک پروژه پیچیده مثل ساخت ماهواره و ماهواره با سوخت جامد و دقت‌های میکرومیلیمتری و میکرو نانویی بسیار دشوارتر از طراحی صنعتی در ساخت یک پراید است یا خودروی معمولی است. همین که وزارت دفاع اخیراً و در موضوع کرونا برای کمک در ساخت تجهیزات ضروری وارد شد و اینکه تاکنون مسئولان نظامی بارها برای کمک به خودروسازان اعلام آمادگی کرده‌اند، گواهی بر این مدعاست که صنعت خودروسازی ما به

هر دلیل از قافله تکنولوژی حتی از یک نهاد تکنولوژیک داخلی عقب‌مانده‌است. با این حال حتی اگر بپذیریم خودروسازی دولتی در هر نظام و کشوری متخون از رانت و فساد و عقب‌ماندگی خواهد بود و خودروسازی در ایران نیز همواره گاو شیردهی بوده‌است برای جبران کسری بودجه‌های دولتی. این پرسش همچنان باقی است که صنعت خودروسازی پیشرفته نمی‌تواند از عهده چنین چیزی برآید که آن را در یک ساختار فشل و عقب‌مانده نگه داریم؟!

یادداشت

هدایت نقدینگی به حساب سرمایه شرکت‌ها نه سهام شرکت‌ها

اسماعیل غلامی، معاون سابق سازمان

خصوصی‌سازی: رهبر انقلاب روز گذشته در سخنان خود به تقویت نقش مردم در اقتصاد اشاره داشتند. این در حالی است که در گذشته با هدف مرده‌ی سازی اقتصاد و تقویت تولید طرحی با عنوان

سهم‌عدالت در کشور اجرا شد. همانطور که می‌دانیم مشمولان سهام عدالت حدود ۵۰ میلیون ایرانی هستند که در تعدادی شرکت بورسی و غیربورسی صاحب سهم هستند، اخیراً اعلام شده تا مشمولان سهام مدل آزادسازی سهام را انتخاب کنند که گویی عمده‌مشمولان تصمیم گرفته‌اند خودشان سهام را مدیریت کنند. فرصت فوق در کنار ورود سرمایه‌ها به بازار سرمایه را اگر چه برخی از کارشناسان اقتصادی در جهت تقویت تولید و مرده‌ی سازی اقتصاد ارزیابی می‌کنند اما باید توجه داشت که تقویت تولید و مرده‌ی سازی اقتصاد صاحب الزاماتی است که اگر آن الزامات رعایت نشود، فرصت امکان دارد به تهدید تبدیل شود. به طور نمونه تصور کنید اختیار سهام عدالت به مردم واگذار شود و مرده‌ی که نیاز مالی دارند این سهام را بفروشند، در این شرایط امکان دارد عددهای این سهم را از کتب بازار جمع‌آوری کنند و بدین واسطه در صورت فراهم بودن شروط دیگر علاوه بر اینکه کسری‌های هیئت مدیره شرکت‌های سهام عدالتی ارفع می‌کنند احتمال دارد مدیریت شرکت‌های سهام عدالتی را عمل خود کنند، حال تصور کنید در برتقوی سهام عدالت سهام بانک‌هایی چون ملت، تجارت و صادرات وجود دارد. از سوی دیگر تصور کنید نقدینگی که این روزها به بازار سرمایه ورود می‌کند صرفاً به افزایش قیمت سهام شرکت‌ها منتهی شود و این خرجه تا جایی ادامه یابد که ارزش سهام یک شرکت در بورس و فرابورس، چندین برابر ارزش واقعی این شرکت شود، در چنین شرایطی امکان دارد سهامداران عمده با فروش ۱۰ درصد از سهامشان در بازار سرمایه معادل ۵۰ درصد از ارزش واقعی شرکتشان منابع به‌دست آورند.

وقتی قیمت‌ها در بازار سرمایه چندین برابر ارزش ذاتی شان جهش می‌کند یا نسبت قیمت به درآمد که به «پی‌های» معروف است به ۷۰-۸۰ درصد می‌رسد، تحت این شرایط امکان دارد به تولید آسیب بزنند، زیرا شرکت‌های حاضر در بازار سرمایه منابع را صرف تولید و توسعه نمی‌کنند بلکه اقدام به خرید و فروش سهام می‌کنند که این مورد می‌تواند تولید بیرون از بازار سرمایه را نیز از راه به در کند. بدین ترتیب باید دانست نقدینگی باید مسیری را دنبال کند که شرکت‌ها از محل آورده نقدی سهامداران افزایش سرمایه دهد و این منابع را برای توسعه بنگاه و تقویت تولید و ایجاد اشتغال صرف کند. هم اکنون تصور می‌شود هم اینکه نقدینگی وارد بازار سرمایه نشود یا هم اینکه سهام عدالت را آزادسازی کنیم. کار تمام است و این امر در جهت تقویت تولید و مرده‌ی سازی اقتصاد است در صورتی که اگر الزاماتی را رعایت نکنیم ورود نقدینگی به بازار سرمایه می‌تواند قیمت یک سهم را چهارالی تا پنج‌برابر ارزش ذاتی جهش دهد، کم‌اینکه برخی از شرکت‌ها هم اکنون چندین برابر ارزش خالص دارایی‌ها قیمت‌گذاری شده‌اند. عددهای بدون اینکه کار و تلاش کنند صرفاً از محل افزایش قیمت سهام به سودهای نجومی دست پیدا می‌کنند و در آینده سودها را با تبدیل به ارز به بازار ملک ترکیه انتقال می‌دهند، از این رو هدایت نقدینگی باید به شکل افزایش سرمایه بنگاه‌ها از محل آورده نقدی سهامدار باشد و به طرح توسعه تبدیل شود.

دادگاه ویژه اقتصادی در رفع تعارض قوانین نقش اساسی دارد

حسین ایوبی مهریزی، عضو هیئت علمی گروه فقه و حقوق دانشگاه بزد

تشکیل «دادگاه‌های تجاری برای رفع اختلافات اقتصادی» با توجه به مسائل و تخلفات در مباحث خصوصی‌سازی، مناطق آزاد، مباحث ارزی و موضوعات فراوان متبلا به دیگر از این قبیل موارد، امری اجتناب‌ناپذیر است. در شرایطی که کشور در تحریم‌های ظالمانه غرب قرار دارد و صادرات نفت کاهش یافته‌است، وجود چنین دادگاه‌هایی کمک شایانی به کاهش مفسدات اقتصادی و تجاری می‌کند. ورود رهبر انقلاب به این موضوع نشان درایت ایشان و رفع مشکلات کنونی کشور دارد. از طرفی با انتصاب آقای رئیسی و پیگیری ایشان در خصوص منویات رهبری برای رسیدگی به مفسدات اقتصادی اقدامات خوبی آغاز شده که آسایش مفسدان اقتصادی را نیز برده‌است. دادگاه‌های ویژه مفسدات اقتصادی و رویکرد آن‌ها در این خصوص می‌تواند در تحقق جهش تولید مؤثر باشد. یکی دیگر از محاسن این قبیل دادگاه‌ها، رفع تعارض قوانین است. مجلس اخیر اقدامات قابل دفاعی در رابطه با مبارزه جدی و هدفمند با مفسدات اقتصادی، اقدام به شفافیت و رفع تعارض قوانین حوزه اقتصادی انجام داده‌است، اما تشکیل دادگاه‌های ویژه می‌تواند نمایانگر گره‌ها در حوزه اجرا و تعارض عملی قوانین، مجلس جدید را نسبت به موضوع بسیار مهم تعارض قوانین اقتصادی هوشیار کرده و خودش هم بارالاه لایحه از طریق دولت به مجلس در تعارض قوانین نقش اساسی و قانونی‌اش را ایفا کند.

یادداشت شفاهی پروفیسور کارن ابری‌نیا، استاد تمام مهندسی مکانیک دانشگاه تهران

خودروسازان طراحان جوان ایرانی را تحویل آلمان دادند!

من این نیست که از کالا و تولید داخلی حمایت نشود، اتفاقاً من به عنوان استاد دانشگاه صد در صد موافق این هستم که اقتصاد ما جز از طریق رونق و جهش تولید بسامان نمی‌شود اما راه رونق تولید هم حمایت بی‌رویه از تولیداتی که واقعا عقب مانده هستند، نیست، چنین حمایتی در بازاری بی‌رقیب موجب می‌شود شرکت‌های خودروساز

نظر کارشناس

سود دلالی مانع تقویت تولید است

افشین پروین پور، کارشناس اقتصادی

ساختار اقتصاد ایران در این سال‌ها به نوعی آرایش گرفته است که از تولید حمایت نمی‌شود. در واقع نه تنها اشخاص سرمایه‌دار، بلکه فعالان اقتصادی هم جذب بخش‌های غیرمولد اقتصاد شده‌اند، زیرا وقتی می‌بینند نرخ بازگشت سرمایه و بازدهی در بازارهای غیرمولد به مراتب بالاتر و بیشتر از بخش‌های تولیدی است، طبیعتاً از ورود به بخش‌های تولیدی پرهیز می‌کنند. تا تناقض موجود در بخش‌های تولیدی و غیرتولیدی اقتصاد را حل نکنیم، نمی‌توانیم در بخش تولید به رونق یا جهش برسیم. تصور کنید یک تولیدکننده با انبوهی از ریسک و قوانین و مشکلات روبرو است و دست آخر هم بخشی از درآمد خود را باید تقدیم بانک کند زیرا نرخ تأمین مالی از طریق بانک بیش از ۲۰ درصد در سال است و اگر چیزی بماند، در مقایسه با بازدهی بخش غیرمولد یا حتی سودگذاری در بانک به این نتیجه می‌رسد که فعالیت تولیدی‌اش صرفه اقتصادی ندارد و هزینه فرصت از دست رفته است.

باید بپذیریم که بسیاری از تولیدکنندگان به دلیل عدم حمایت واقعی از بخش تولید از این حوزه خارج شده‌اند و به بخش‌های دلالی یا واردات و توزیع و مواردی از این دست روی آورده‌اند. وقتی تولیدکننده می‌بیند با انواع ریسک روبرو است و حمایتی از آن انجام نمی‌گیرد و مواقع از پیش پای تولید بر داشته نمی‌شود، دست آخر این حوزه را رها می‌کند.

محمدصادق عبداللهی

پروفیسور کارن ابری‌نیا، فارغ‌التحصیل دکتری مهندسی مکانیک از دانشگاه منچستر یوکیست است.

سرپرستی تیمی جوان را بر عهده داشت که حتی پیش از امریکایی‌ها موفق به ساخت خودروی خورشیدی «غزال» شدند. فرمایشات روز قبل مقام معظم رهبری را بیهانه کردیم تا از او در باب چرایی تولید صنعت خودروسازی پرس و جو کنیم. او معتقد است مافیای خودرو، خودناباوری، وفور قراردادهای خارجی و استفاده نکردن از ظرفیت دانشگاه موجب شده است با وجود طرح‌ها و ایده‌های خوبی که جوانان ایرانی دارند، همچنان در بند پراید بمانیم. متن کامل گفته‌های او در قالب یادداشتی شفاهی تقدیم می‌شود:

حمایت بیش از اندازه و بی‌رویه از خودروسازان داخلی موجب شده است که این خودروسازی‌ها به مافیای داخلی تبدیل می‌شوند که با وجود دولتی بودن، منافع شخصی را به منافع ملی ترجیح می‌دهند و مانع رشد دیگران می‌شوند. مدیران دولتی گاهی فکر می‌کنند خودروسازها هم‌راستای بی‌چون و چرایی هستند که به هر طریق باید آنها را نگه داشت. هر زمان هم که اعتراضی به آنها می‌شود، حرف را به بدی‌ها و تعداد زیاد کارگران می‌کشند و مدعی افزایش قیمت می‌شوند اما این دلایل واقعا باطل است. البته مراد

هر آنچه دلشان می‌خواهد بکنند و مطمئن هم باشند که بازارشان تضمین شده است. واقعاً چرا مردم باید پراید را حتی ۲۰ میلیون بخردند چه برسد به قیمت‌های فعلی؟

همان‌طور که مقام معظم رهبری فرمودند ما به دنبال این نیستیم که بازار پر از خودروهای خارجی شود و صنعت خودروسازی به خاک سپاه‌شانند اما وزارت

باید برای آلمانی‌ها کار کند. این همان ذهن و فکری است که مقام معظم رهبری می‌فرمایند می‌تواند خودرو هم تولید کند اما هیچ برنامه‌ای برای رشد آنها نداریم. همچنین به دانشگاه‌ها که می‌توانند صنعت خودروسازی را متحول کنند، نمی‌دهیم و اگر هم سراغشان می‌رویم یک کار کاملاً نامیسی است!